

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Lepe knjižne nagrade!

Zgledni upokojeni nadučitelj umrl. V Mariboru je podlegel kapi na Stefanovo 76 letni g. Anton Kukovič, upokojeni nadučitelj. Rajni je bil rojen v Ptuj. Učitelj je bil na Zavrču in pri Sv. Marku. Kot nadučitelj je služboval na Polensaku in v Črešnjavcu pri Slov. Bistrici, kjer je stopil leta 1925, v pokoj, katerega je preživel v Mariboru v krogu svoje žene in dveh zglečnih sinov. S pokojnim Kukovičem je legel v grob pravi krščanski učitelj ter vzgojitelj, ki je razumel potrebe našega podeželskega ljudstva, kateremu je poleg učnih predmetov vcepljal tudi ljubezen do rodne grude in napredno kmetijstvo ter sadjerejo. Kó je živel v pokoji, se je rad oglašal v »Slov. gospodarju« in praktičnimi gospodarskimi in sadjarskimi nasveti. Blagemu šolniku bodi Vsemogočni večni plačnik, žalujočim preostalom naše iskreno sožalje!

Smrt v 91. letu. Pri Sv. Barbari v Slov. goricah je 20. decembra umrla posestnica Antonija Šnucet v 91. letu. Bila je izborna kuharica in čislana sosedica, vsi so jo zelo spoštovali. Vsa družina šnucetova je globoko verna. Bog jih naj tolaži, rajni pa naj sveti večna luč!

Smrt dolgoletnega grobokopa. Pri Sv. Andražu v Haložah je pred kratkim odšel iz solzne doline dolgoletni grobokop Andrej Flajšman iz Belovške. Blagopokojni se je rodil 10. oktobra 1865. leta. Službo grobarja je vršil od leta 1895. in vse do svoje smrti. Pokopal je okrog 1500 ljudi. Posestvo, na katerem je živel s svojo družino, si je preskrbel z žulji svojih rok. V zakonu se mu je rodilo pet otrok, od katerih še živi samo ena hčerka. Dva sina sta padla v svetovni vojni, eden pa je umrl na posledicah malarije, ki jo je istotako dobil v svetovni vojni, katere se je tudi pokojni udeležil. Naj mu bo lahka zemlja, ostalim pa naše sožalje.

Smrtna kosa pri Sv. Andražu v Haložah. Odšli so v večnost: Kozel Liza, ki je umrla na dan svojega rojstva, Vnuk Janez iz Trdobojc, ki mu je pretrgala nit življenja zavrtna jetika, istotako je umrla v Trdobojcih Vidovič Neža, vdova, ki je umrla za vodeniko. Nadalje je umrl Merc Viktor, kateri je bil star komaj štiri mesece in štiri dni. Prehladil se je med požarom, ki se je pojavil v nočnih urah

pri Merc Jožetu v Vel. Varnici in ni bilo nikogar, ki bi bil pazil na otroka. V Vel. Okiču pa je smrt pokosila Lesjak Andreja, prevzitarja. Pokojni naj počivajo v miru, preostalom žalujočim pa izrekamo naše iskreno sožalje!

Najstarejši posestnik umrl pri Sv. Juriju ob Taboru. Dne 21. t. m. je umrl najstarejši posestnik v župniji Tomaž Čulík, p. d. Spendijs, posestnik v Kapli, star 91 let. Bil je član apostolstva mož in vsako 1. nedeljo v mesecu je kljub visoki starosti prejel sv. obhajilo. Bog mu je poplačal to s tem, da je na Tomaževu, t. j. na svoj god prejel sv. popotnico in na svoj god tudi umrl. Pokoj njegovi duši!

Smrtni primeri pri Sv. Rupertu nad Laškimi. V Stopinjah je 12. decembra po dolgem trpljenju umrl gospodar Janez Lokošek, star šele 37 let; pri vojakih si je nakopal malarijo, ki ga je spravila v prezgodnji grob; zapušča užaloščeno ženo in štiri nedorasle otroke. — Na sveti dan pa

TISKARNA SV. CIRILA MARIBOR - PTUJ - TRBOVLJE

smo položili k zadnjemu počitku vdova Uršula Privšek iz Male breze, dva dni prej pa 80 letnega Karla Štarkel. Naj počivajo v miru!

Dopisi

Dravska dolina

Ojstrica nad Dravogradom. Veseli dan za ojstrške solarje je bila sobota pred božičnimi prazniki. Ta dan je vodstvo ljudske šole razdelilo otrokom božična darila, ki so jih darovala in zbrala dobra srca širom Slovenije. Lica vseh otrok so žarela od veselja, ko so šli iz šole. Marsikateri je drsajoč v svojih cokolah nesel pod pasduho zavoj, v katerem so bili novi čevlji, ki jih bo vsaj v največjem mrazu in snegu lahko zamenjal s cokolami. Drugi so dobili zavoj blaga za obleko, tretji za perilo. Šolsko vodstvo je po svoji uvidevnosti razdelilo vsa darila tako, da je dobil vsak otrok ojstrške šole nekaj za božično darilo. Zelo revni otroci so dobili blago za svojo obleko in čevlje. Za vse to gre javna zahvala vsem darovalcem za obmejne otroke, posebno »Rotary Clubu« v Mariboru, tvrdki Ornik-Mitrovič v Meži, tvrdki Goll v Meži, Družbi svetega Cirila in Metoda v Ljubljani, g. Remcu, trgovcu v Dravogradu, g. Pernatu, trgovcu v Meži, in drugim darovalcem. Hvaležna je vsa obmejna deca, zlasti še siromašna, da se je spomnijo v njihovi bedi dobri ljudje širom slovenske zemlje vsaj za božične praznike in ji pripravijo nekaj veselja.

Dravsko polje

Sv. Janž na Dravskem polju. Kot strela iz neba nas je zadela vest, da je preminul naš priljubljeni in prezasižni voditelj dr. Anton Korošec. Tiho, s povešeno glavo in solznim očesom so se obiskovali voditelji naših mladinskih in političnih organizacij. Ker posamezne organizacije radi kratkega časa in priprav za pot v Ljubljano niso mogle izvesti žalnih sestankov, so to storile v nedeljo, dne 22. t. m., ko so njih vodstva pre-

čitala posebne spomenice. Obisk članstva je bil obilen. Pogreba v Ljubljani se nas je udeležilo trideset, 4 fantje in 6 deklet v krojih, drugi v civilu. Novemu voditelju želimo veliko blagoslova, a blagopokojnemu dr. Antonu Korošcu pa naj Bog da mir in pokoj. Med nami pa ostane vedno v častnem spominu.

Sv. Janž na Dravskem polju. Dne 19. decembra se je vnela obleka triletnemu Francu Petrovič iz Zlatolice. Otroku je bil sam brez nadzorstva pri štedilniku in se mu je kar nenadoma vnela obleka. Oče, ki se je takrat vrnil, je našel sinčka silno opečenega in ga je nemudoma spravil v ptujsko bolnišnico, kjer pa malčku niso mogli več pomagati. Umrl je v groznih mukah 22. decembra. To naj bo za vas, starši, ponoven opomin: pazite na otroke! — Že zopet so se pojavili kallici nočnega miru v naši fari in tokrat v Zlatolici. Neznanci so poskusili svoj nočni posel v mlino, a so bili prepadeni. Upamo, da bo orožništvo te ponočne vrane izsledilo in bodo prejeli plačilo za ta svoj nočni posel od sodišča.

Ptujska gora. Žalostna vest o nenadni smrti našega narodnega voditelja dr. A. Korošca je močno pretresla celo našo faro. Spomin velikega pokojnika in nepozabnega dobrotnika smo počastili v terek z mašo zadušnico, pri kateri so bili v velikem številu zastopani vsi farani, posebno še naši možje. Ljubi Bog naj bo našemu dobremu voditelju po naših molitvah milostljivi sodnik in obilni plačnik!

Ptujska gora. Igra »Po trnju do cvetja«, katero so na Stefanovo podale z veliko strumnostjo naša dekleta, je popolnoma ustregla našim gledalcem, ki jih je bila polna dvorana. Še večji obisk se obeta na Novo leto, ko bo naše Prosvetno društvo podalo lepo igro »Vrnitev«. Ker so že sedaj vstop-

»Slovenski gospodar« stane:

Celoletna naročnina 38 din, polletna 20 din in četrtletna 11 din. — Vsi celoletni naročniki, ki plačajo v decembru 1940 ali vsaj v januarju 1941 celoletno naročnino ali isto doplačajo, imajo pod dosedanjimi pogoji zavarovan svoj dom v slučaju požara za 1000 din.

Usmrtitev Companysa v Barceloni. Vsem je še v spominu predsednik Katalonije Companys, ki se je v španski državljanski vojni naslonil na rdeče, misleč, da bodo ti po končani vojni dali Kataloniji avtonomijo. Companys ni bil levčar, ampak je bil veren katoličan. V procesu, ki ga je naperila španska nacionalistična vlada proti njemu, je 15. avgusta izpovedal, da upora delavstva in državljanske vojne ni povzročil on, ampak Negrin. On se je samo naslonil na republikance v upanju, da bo s tem uresničil stari sen Kataloncev po avtonomiji. Sodišče ga je kljub temu obsodilo na smrt. Na predvečer njegove usmrtitve so ga smeli obiskati sorodniki, med njimi tudi sestra z nečakom. V noči je prosil za duhovnika, se

Januš Golec:

Hči mariborskega mestnega sodnika

Ljudska povest iz junaške dobe obrambe Maribora pred Turki leta 1532.

UVOD

Največ nepopisnega gorja je pretrpela Štajerska od krvoločnih Turkov, kateri so opustošili kraje od Gradca do Brežic s 34 velikimi vpadi.

Kamor so pridivala turška krđela, so oropala, požgala in uničila vse. Pobila so starejše ljudi ter negodne otroke. Kar je pa bilo od obojega spola količkar pri moči, so odgnali v sužnost, iz katere navadno ni bilo rešitve.

Turški ogenj, meč in odgon so nekatere kraje po Štajerskem povsem razljudili. Preostali so po večjih turških navalih v obsežnih naseljih le posamezniki. Ko so Turki zginili, so tisti, ki so ostali še živi, občutili nevzdržne strahote popolne osamelosti. Na visokih drevesih so zažigali daleč vidne ognje, s katerimi so oznanjali, da životari v tej in oni požgani vasi še kaka človeška duša, katera hrepeni po razgovoru s človeškim bitjem, ki sameva in objokuje v zapuščenosti zgubo svojcev. Na ta način so se dogajale preselitve in združitve tujcev s tujci iz neugnanega hrepenenja po človeški družbi.

Obče znano je, da je ostalo po Dravskem ter Ptuj-skem polju od turških vpadov več Turkov. Ti so se sčasoma pomešali s Slovenci. Na tiste čase spominjajo še dokaj gosta imena: Turk, Baša, Šalamon (Sulejman), Čelofiga, Predikaka, Sagadin, Murat, Mustafa, Hazemali in tako dalje.

Ne smemo misliti, da so naši pradedje prosili turške požigalce, plenilce ter uničevalce, naj ostanejo med njimi. Nikakor ne! Manjša krđela turških razbojnikov, ki so se že naveličala potikanja in prepogostih grozodejstev, so zaostala po naših lepih krajih, po katerih je bilo prebivalstvo popolnoma iztrebljeno in odvedeno v turško sužnost. Daleč na okrog ni bilo toliko krepkih slovenskih moških, da bi se bili lahko v doglednem času masčevali nad vsiljivimi mohamedanskimi kolonisti.

Kakor razgrne čas čez vse plašč pozabljenja, tako je bilo tudi s turškimi priseljenci, kateri so stopili šele po letih v stik s slovenskim življenjem, se z njim pomešali in spojili tako, da je ostalo in se ohranilo do danes od nekdanjih najhujših sovražnikov Slovencev samo še ime turškega izvora.

Ako bi hotel opisati vseh 34 velikih turških razdejanj na Štajerskem, bi dovedlo predaleč, ker je iz teh strašnih let do današnjih dni ohranjenih preveč bridkih spominov za eno povest in so tudi porazdeljeni na predolga razdobja.

nice večinoma razprodane, se bo »Vrnitev« pono-
vila na praznik sv. Treh kraljev. Vso prireditev
na Stefanovo so poživali nastopi mladenc s sim-
boličnimi vajami, a najbolj učinkovit je bil na
koncu božični prizor, ko smo na odru prižgali in
okrasili božično drevesce, katero so obstopile mla-
denke v belih oblekah z božično deklamacijo, nato
pa je vsa dvorana zapela mogočno »Sveta noč«.
Zarosilo je marsikatero oko. Ob začetku pa je bil
spomin na našega blagopokojnega voditelja g. dr.
Antona Korošca. G. župnik je v kratkih besedah
oživel pred polno dvorano veliki duh, delo in lju-
bezen našega pokojnega voditelja. Grobna tišina
pa je prevzela vso dvorano, ko je Kampuševe Ma-
rica z globoko občutenostjo deklamirala temu pri-
merni deklamacijo od g. Filipa Terčelja »Oče je
umrl«. Moramo še povedati, da je čisti dobiček te
prireditve namenjen za zastavo Marijine družbe.

Slovenske gorice

Sv. Marjeta ob Pesnici. Na sedmini za pokoj-
nim Franc Poličem iz Močne so pogrebci nabrali
za novo bogoslovje 150 din. — V počastitev po-
kojnega dr. Antona Korošca je Jožefa Uhl na-
brala po župniji 800 din za novo bogoslovje. —
Iz istega namena je daroval župnik A. R. 100 din
za božičnico tukajšnjih revnih šolarjev.

Pesnica pri Mariboru. Občinski odbor je imel
19. decembra žalno sejo za nezgodnim voditeljem
slovenskega naroda g. dr. Antonom Koroščem.
Stena občinske pisarne je bila prekrita s črnilo,
na njej je pa bila razobešena slika rajnega vodi-
telja. Žalno sejo je otvoril župan g. Franjo Fras
in v kratkem govoru opisal najzgodnejše vrline
velikega sina slovenske matere, ki je izšel iz
kmečke hiše. Navzoči so s trikratnim »Slava!«
počastili spomin g. dr. Antona Korošca.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Ženski odsek RK je
izgubil letos jeseni svojo predsednico in podpred-
sednico. Predsednica ga. Knezar Marija se je
preselila, istotako podpredsednica ga. Cujnik
Majda. Na izpraznjeni mesti so si članice izvolile
novo predsednico, in sicer gospo Supanič Regino,
za njeno namestnico pa gospo Pezdiček Julijano.
Odsek skuša tudi letos z uspehom rešiti svojo
človekoljubno nalogo. Kako veliko razumevanje
imajo članice za reveže, ki so posebno letos po
draginji hudo prizadeti, kaže dejstvo, da same
prispevajo zneske za nabavo zimskih oblek. Tako
je darovala ga. Jospina Peklar 100 din, ga. Pur-
gaj Julijana 50 din, ga. Dimat Marija 20 din.
Vsem se kar najtopleje zahvalujemo in pripo-
ročamo v posnemanje.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Krajevna kmečka
zveza naznanja vsemu članstvu, da se vrši redni
letni občni zbor na dan sv. Treh kraljev po rani
sv. maši v gostilni g. Peklar. Člani, smatrajte
udeležbo za dolžnost! — Dne 13. in 20. januarja
bo pri nas tudi strokovni tečaj, katerega prireja
banska uprava sporazumno s KZ. Tečaj bo v pro-
storih nove šole. Predavanja se bodo pričela ob 8.
Dobili boste prepotrebna navodila in smernice o
uspešnem in naprednem gospodarstvu na naših
kmetijah.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Tudi leta 1940. je
priredilo učiteljsko božičnico za najrevnejše. Pri
nabiranju prispevkov je sodelovala tudi mladina.
Prispevki so bili kaj različni. Nabiralci so bili

hvaležni tudi za prispevke ene kronice. Malo, a
od srca! Revnejši ljudje so v mnogih primerih
pokazali več smisla za takta človekoljubna de-
janja. Pri Sv. Trojici so prispevali: 300 din trška
občina, po 100 din posojilnica, g. Kirbsch, g. dr.
Weigl. Ostali tržani so prispevali nekaj v blagu
in 228 din. Ves ostali veliki šolaki okoliš pa 551
din. Prispevala je še banska uprava v blagu, po-
tem 300 din Okrajna hranilnica pri Sv. Lenartu
v Slov. goricah, Ciril-Metodova družba pa nas je
podprla z blagom v vrednosti 2100 din. Razen
tega je deca še sama prispevala. Tako se je na-
bralo v gotovini 1951 din. Dne 22. decembra je
bila božičnica. Obdarovanih je bilo 47 dečkov in
47 deklic. Razdelilo se je blaga v vrednosti 6655
din. Blago za nabrani denar je bilo nakupljeno
pri domačih trgovcih. Brez pomoči Ciril-Metodo-
ve družbe bi bili zavrti mnogo skromnejši. Deca
je hvaležna vsem dobrotnikom. Srečni so bili
obrazi najrevnejših! Okrog lepih jastic so brlele
sveče. Mladinski zbor je zapel božične pesmi. Po
obdaritvi se je deca razšla. Zahvaljevala se je
učiteljsstvu za trud, ki nikoli ne pozabi mladine,
posebno ne najrevnejše! — A-ž.

Sv. Trojica v Slov. goricah. V našem farnem
domu, ki je sedaj znotraj popolnoma dograjen,
bomo na Novo leto ob 15 igrali leto božično igró
»Vrnitev«. Vsi domačini pa tudi vsi prijatelji lepih
iger prav iskreno vabljani. Na praznik sv. Treh
kraljev bomo igró ponovili.

Sv. Bolfenk pri Središču. Prosvetno društvo bo
vpriporilo 1. januarja v šoli ob 18.15 krasno na-
rodno igró s petjem in petih dejanjih »Kruc«.

Velika Nedelja. Kat. slov. bralno društvo »Mir«
ponovi v nedeljo, 5. januarja ob 15 v društveni
dvorani pretresljivo igró »V temotič. Pridite!

Sv. Lovren v Slov. goricah. V nedeljo, 22. de-
cembra, je bila pri nas šolska božičnica. S prav
lepimi besedami sta nagovorila obdarovance g.
šolski upravitelj in g. župnik. Učiteljsvo šole je
šlo z velikim veseljem na delo. Pridno je pobiralo
prispevke po vaseh šolskega okoliša. Povsod so
se našla dobra srca in vrgla v njihovo božično vre-
čo kovača ali še več. Šolska prireditev sama, na
katero smo v »Slov. gospodarju« vabili, je prav
lepo uspela. Otroci so nastopili s pesmijo in igró
ter svojo nalogo prav dobro rešili. Mamice so z
zadovoljstvom občudovalle svoje male šolarčke.
Dvorana farnega doma je bila polna. Zadovoljni
smo bili z moralnim in materialnim uspehom. Tu-
di krajevni činitelji so se dobro odrezali. Cerkevni
ubožni sklad in občina sta odmerila svoj delež.
Krajevna Protituberkulozna liga in naši trgovci
niso zaostajali v socialnem tekmovanju. Z dele-
žem, ki ga je šola prejela od banke uprave, je
bilo obdarovano tudi zadostno število otrok. Naši
mali so letos dobili prav lepe obleke od posne-
manja vredne trdke Rosner v Mariboru. Lovren-
ški rojak dr. Horvat se je na zimo spomnil ubogih
šolarjev in poslal lep prispevek naši božičnici.
Vsem, ki so le kolikaj darovali ali na kak drug
način pripomogli k topli obleki naših šolarjev,
se v njihovem imenu prav lepo zahvalujemo.

Slovenska Krajina

Sv. Sebešcan. Ob božičnih praznikih je naše
Prosvetno društvo upriporilo Meškov misterij
»Henrik, gobavi vitezc. Igra je v vsakem oziru

nadvse dobro uspela. Igró je videlo okrog pet sto
ljudi, kar je izredno dosti v župniji s tisoč farniki.
Igra je ljudem zelo ugajala. Tudi evangeličanom
je bila igra všeč. Igralci so svoje vloge proti pri-
čakanju dobro izvedli. Glavne vloge, to je go-
spe, Henrika, Blanke in Ljudovika, so bile tako
podane, da bi jih bili veseli tudi v večjih krajih,
pa tudi vsi ostali igralci so zadovoljili, le da ti
niso mogli pokazati radi kratkih vlog svojih spo-
sobnosti tako kot ostali. Igró so povzdignile tudi
lepe obleke od Prosvetne zveze. Igralcem prav iz
srca čestitamo in jih prosimo, da bi nam še več-
krat nudili take igre. Obenem se tem potom za-
hvalujemo avtorju, da nam ni računal tanižjeme.

Dolnja Lendava. Dosedanji naš okrajni podna-
čelnik g. Rijavec, ki je dolgo let služboval pri nas,
je premeščen za podnačelnika v Mursko Sobotu.

Kupšinci. Naš rojak g. Kondor, ki je svetovno
zna slikar-karikaturist, se je po daljšem potova-
nju po Bolgariji spet vrnil v domovino. V januarju
bo v Murski Soboti razstavil svoja najnovejša
dela, ki so prav zanimiva.

Tešanovci. V četrtek, na praznik sv. Štefana, se
je naš domačin g. Štefan Novak, kandidat prava
na vseučilišču v Ljubljani in agilni prosvetni de-
lavec, doma poročil z g. Kristino Mertnik, urad-
nico okrajnega načelstva v Soboti in gostilničar-
jevo hčerko iz Lipovec. Bilo srečno!

Turnišče. Božične praznike smo prav lepo praz-
novali. Letos tudi ni bilo nobenih zabav, kar je
imelo za posledico, da so izostali pretepi, ki so
se skoraj vedno dogajali na teh veselicah. — Naše
prosvetno društvo prav pridno deluje. Saj je v
tem kratkem času, kar imamo svoj dom, že igralo
več novih iger, katere ljudje prav radi obiskujejo.
— Nedavno smo pri nas ustanovili tudi svoj Fa-
ntovski odsek, ki že prav pridno deluje. Včlanje-
nih pa je že preko 50 fantov, ki so navdušeni za
delo. Duša odseka je g. kaplan Lojze Kozar.

Murska Sobotu. V prvi polovici decembra so
bile pri nas tridnevne duhovne vaje za dekleta,
ki jih je vodil g. Drago Oberžan, duhovni svetnik
iz Maribora. Čeprav je bilo zelo mrzlo, je priha-
jalo v cerkev okrog 200 deklet iz Sobotu in oko-
lice, ki so vse prejele sv. obhajilo.

Gornja Bistrica. Naša domačinka Rozalija Smo-
diš je dobila razpisano pogodbeno pošto v Nemški
Loki, kjer se naj dobro počuti.

Hotiza. Pri nas se vrši pod vodstvom g. šol-
skega upravitelja Pucko Janeza kmetijsko-nada-
ljevni tečaj, ki ga obiskuje precej mlajših po-
sestnikov in kmečkih fantov, ki se zanimajo za
napredno gospodarstvo.

Haloze

Sv. Andraž v Halozah. Pretužno je odjeknila
vest med našim ljudstvom, da nas je mnogo,
mnogo prezgodaj zapustil naš voditelj dr. Anton
Korošec, predsednik senata, prosvetni minister
itd. Roka božja nam ga je iztrgala in položila v
prerani grob ravno v teh časih, ko smo ga naj-
bolj potrebni. Mi vsi kot njegovi zvesti pristaši
in tudi njegovi nekdanji nasprotniki globoko
obžalujemo njegovo prezgodnjo smrt. Saj je bil
pokojni voditelj slovenskega naroda človek, ki
mu ni več enakega. Mož, kakršnen je bil dr. Ko-
rošec, sledi v vsakem četrtsotletju samo eden, ki
bi se tako trudil za svoj narod, kakor se je trudil

V naslednji povesti iz časov največjega junaštva
Štajercev sem izbral leto 1532. Tedaj je bil oblegan od
Turkov danes obmejni Maribor. Mesto je odbilo tri na-
pade nad 100.000 mož broječe turške vojske. Tedaj se je
izkazalo vojaštvo s kmeti, da je kos turškim napadalnim
množicam.

Z drugo oblego Maribora leta 1532. je v najožji po-
vezanosti pohod Turkov na znane Ruše in na turški zid
za Rušami. Ruše so bile v tisti dobi v kulturnem oziru
mnogo več nego Maribor in so bile s svojo znamenito
božjepotno Marijino cerkvijo privlačen magnet za stiskane
in tolažbe potrebne iz Štajerske.

Naša povest se naslanja dalje na tedaj že znamenito
Ptujsko goro, katere je tvorila pod najmočnejšo zaščito
nebeške Matere tabor za Dravsko in Ptujsko polje; ob
njem so si polomili turški divjaki večkrat svoje zobe.

Povest »Hči mariborskega mestnega sodnika« se godi
v naših domačih krajih od današnje severne meje do
Brežic. Vpletene so v dogodke zgodovinske osebnosti,
katere so igrale okrog leta 1532. med Štajerci vodilno
vlogo, jih branile pred turško šibo božjo s toliko hrab-
rostjo, da ni ohranila zgodovina le njihovih imen na
častnem mestu, ampak bodo vedno živela njihova dejanja
v obrambo zatirane štajerske raje v ljudskih pravljicah,
katere tudi še danes širi preprosti narod z živo besedo
od roda do roda.

Prvo poglavje

Jezdeca

Oktobrskega popoldneva leta 1531. sta jezdila iz
Maribora proti Limbušu Slovenec Janez Pihler in uskok¹
Pero Čatorič. Prvi je bil stotnik in šef generalnega štaba
graničarske vojske, drugi navaden stotnik graničarjev iz
Gospiča. Jezdeca sta bila v najboljših letih, nekaj nad
trideset. Slovenski častnik je bil izredno močne postave,
raven liki sveča, s črnimi brki na prijaznem in prikup-
ljivo smehlajočem obrazu. Njegov tovariš je bil prava
bosanska trska, suhljato zakrivljenih nog, po uskoško
pobešenih mustač, lokavih očih in pri najmanjšem razgi-
banju obraza grozeče režečih usten.

Tik za gospodarjema sta jo vbirala na konjih služab-
nika Matija Bratuša in Ivo Kirič.

Častnika v lahki opremi ter samo s sabljama ob
bokih sta premlevala tedanje nevzdržne razmere, nad
katerimi se je najbolj pritoževal uskok Pero. Neprestano
je mahal s pobešenimi brki proti Janezu z očitki: »Majko
ti tvojo! Tebi je lahko. Iz kmečke hiše si skočil s po-

¹ Uskoki (pobegli) je iznačba od leta 1520. za Srbe,
Hrvate in Vlahe, kateri so pobegnili pred Turki predvsem iz
Bosne, in so jih naselili okrog Metlike, Žumberka in Senja v
Dalmaciji. Uskoke so koj po naselitvi uporabili kot graničarje
ob turški meji.

spovedal, odpustil svojim
morilcem, prejel sv. ob-
hajilo in se udeležil last-
ne zadušnice. Dne 15. ok-
tobra je njegova kri po-
škropila že itak razrva-
no špansko zemljo.

Za 4 milijone frankov
se je prijavilo 4760 oseb.
Pred sodiščem v Gentu v
Belgiji je bila te dni za-
pušćinska razprava, ki je
vzbudila ogromno zani-
manje. Leta 1935. je v
Tamiu v Frandriji umrla
neka bogata žena. V
oporoči je dediščino 4 mi-
lijone belgijskih frankov
zapustila svojemu neča-
ku Edvardu Orlayu, o
katerem pa že več let ni
ničesar slišala. V oporo-
či je bil tudi dostavek,
da se dediščina v prime-
ru, če bi nečaka ne našli,
porazdeli med sorodstvo.
Srečnega nečaka so iska-
li zaman po vseh delih
zemlje. Slednjič je sodi-
šče ugodilo neprestanim

on, ki ga je dne 17. decembra objela mati zemlja, iz katere bo vstal povelčan poslednji dan. V duhu stojimo ob njegovem preranem grobu in ga prosimo: Dragi naš voditelj, vodi še naprej iz onega sveta svoj slovenski narod, kakor si ga vodil do sedaj in ne pusti, da bi ga zadela nesreča, iz katere koli strani! Če ravno je prenehalo biti očetovsko srce dr. Antona Korošca, toda njegov duh živi in bo živel, dokler slovenski rod živel bo po zemlji tod! Slava njegovemu spominu! — Po trinajstih letih smo zopet bili tako srečni, da se je vršil pri nas sv. misijon. Sv. misijon so vodili očetje frančiškani, in sicer dva gospoda, prvi p. Odilo Hajšek iz Ljubljane, drugi pa p. Gvardijan iz Novega mesta. Misijon se je vršil od 15. do 22. decembra. Ljudje so se pridno udeleževali stanovskih pridig, sv. maši in pobožno sprejemali sv. zakramente.

Sv. Barbara v Halozah. Nenadna vest o smrti našega voditelja dr. Korošca je pri nas tudi pretresla vsakega človeka. Nismo in nismo mogli verjeti, vendar je res. Vsi pristaši JRZ smo prizadeti ob smrti našega največjega Jugoslavana in Slovenca. Naša zvestoba sega tudi preko groba njegovemu spominu. Radi zvestobe blagemu pokojniku hočemo ostati zvesti tudi njegovemu nasledniku, ki je določen na čelu stranke. Tudi od nas so se delegati udeležili pogreba v Ljubljani, drugi pa smo pri radijskih aparatih žalostni spremljali potek žalnih svečanosti ob istočasnem zvonjenju farnih zvonov. Vodstvu stranke in sorodnikom želimo, da vdano prenesejo z vsem narodom bridko izgubo, rajnemu pa želimo zvesti Barbarčani, naj v miru počiva.

Slovenjebistriški okraj

Spodnja Poljskava. Tukajšnja Kmečka zveza naznanja ljubiteljem lepe knjige in čtiva, da je otvorila 21. decembra javno knjižnico in čitalnico za faro Sp. Poljskava-Pragersko. Knjižnica bo odprta vsako nedeljo in praznik po sv. maši in po večernicah. Pridite po knjige!

Konjiški okraj

Oplotnica. Žalostna vest o bridki izgubi našega narodnega voditelja nas je močno zadela. Kar verjeti nismo mogli žalostnim vestem, ki so pa, žal, postajale vedno prepričevalnejše. Umolknili smo, kot da je v nas življenje zastalo. V nedeljo, dne 22. dec., smo imeli komemoracijo za blagopokojnim našim voditeljem. Zjutraj je bila sv. maša za Velikega pokojnika; nato so se pa v dvorani Katoliškega doma zbrali: ves občinski odbor, prosvetno društvo, FO, dekl. odsek ter požarna bramba. Na odru je bila lepo okrašena z zelenjem in zastavami slika našega voditelja. V imenu občine je imel globoko zasnovan govor duh. svetnik Fr. Hohnjec, ki je med drugim tudi omenil, da je po zaslugi dr. Korošca bil pomiloščen leta 1917. prejšnji čadramski župnik monsg. Bezenšek, ki je bil od deželobrambnega vojnega sodišča v Gradcu zaradi »slovanstva obsojen na 4 mesečno ječo. V imenu Prosvetnih organizacij je govoril gospod akademik Ludvik Leskovar. Po primerni deklamaciji so zmolili Oče naš in Zdravo Marijo za dušni pokoj Velikega našega narodnega voditelja.

zahtevam sorodnikov ter je razpisalo zapuščinsko razpravo. Toda koliko je bilo presenečenje, ko se je na sodišču prijavilo pri delitvi dediščine nič manj kot 4760 oseb, ki so z listinami dokazale, da so kakor koli v sorodstvu z umrlo ženo.

Motorizirani zdravniki. V japonskih pokrajinah, kjer primanjkuje stalnih zdravnikov, je vlada organizirala tako zvane motorizirane zdravnike. V posebnih velikih avtomobilih je urejena popolna klinika, ki ima celo rentgenski aparat. Člana te klinike sta zdravnik in strežnica. Avtomobil je neprestano na poti ter obiskuje vas za vasjo. Zdravnik nudi bolnikom potrebno pomoč in zdravlila, kjer pa je potrebno, izvrši tudi operacijo. — Največja skrb pa velja otrokom izpod šestih let

močjo plemenitajev v visoko častniško šaržo, pri kateri ni treba nositi neprestano glave v torbi. »Drugače meni! Bogzna kaj in katera majka me je rodila za neprestani boj ob vsakem letnem času. Kaj tebi! V kratkem boš general, se boš oženil, si ustvaril svojo lastno družino na kakem gradiču, s katerega se boš smejal Turčinom. Mojemu očetu so iztaknili mohamedanski pasji sinovi kot preprostemu graničarju oči, medtem ko so mu odvedli mlado ženo in mojo mater, ko še hodil nisem, v sužnost. S sabljo v roki sem dorasel v graničarja, radi hrabrosti so mi morali priznati čin stotnika, ki živi od stalne smrtne nevarnosti in prelivanja turške krvi. Kdaj, kako in s čim si naj ustvarim dom na stara leta? Uskok se naj ženi na starost, ko se že komaj drži pokonci od brazgotin, in mu je žena le še za družbo, da ne pogine čisto osamljen za plotom kakor brezzobi pes!«

Na take in podobne očitke glede žalostne usode uskoškega bojovnika ob turški granici je molčal višji častnik Janž, kakor da bi njegove misli plavale nekje drugje, le po bojnem polju ne.

Veselo srečanje

Jezdeca sta dospela v počasni ježi v Limbuš, ko je vzbudil v obeh občo pozornost za vojaka najlepši prizor: na enovprežnem vozu je stala v kadi v ljubki baržunasti jopici rdeče barve krepke postave iz polnega grla prepe-

Mislinska dolina

Št. Vid nad Valdekom. Posestno spremembo je izvršil, tako da je prodal svoje posestvo dolgoletni tukajšnji vrli gospodar Rednak Josip, dolgoletni bivši občinski tajnik, občinski odbornik in odbornik Krajev. šol. odbora. Bil je zelo vešč in marljiv v tajniški stroki ter naklonjen kmečkemu delovnemu ljudstvu. Ob vsaki priliki se je zanimal za blagor in korist občine in svojih občanov, zaradi česar je bil tudi priljubljen med farani in sosedni splohi. Dolga leta je dobro gospodaril s svojo že pokojno ženo na lastnem majhnem posestvu, na katerem sta z denarjem in drugim vedno zadostno razpolagala. Bila sta radodarna, čeravno sta posedovala le manjše in hribovito posestvice. Že dalje časa si je prizadeval, da kupi bolj rodno in na bolj primernem kraju ležeče posestvo, kar se mu je končno tudi posrečilo. Rednak se je sedaj preselil na novo kupljeno, p. d. Uršičevo posestvo v Gmajni pri Slovenjgradcu, na katerem mu želimo mnogo sreče, obilo blagoslova in vso zadovoljnost v novih gospodarskih in družinskih prilikah ter da bi tudi vnaprej ostal zvest naročnik »Slov. gospodarja«.

Savinjska dolina

Šmartno ob Paki. Dne 26. decembra so imeli v občinski posvetovalnici komemoracijo za velikim pokojnikom g. dr. Antonom Korošcem tukajšnja KZ, JRZ in MJRZ. Lepe besede o umrlem voditelju je spregovoril g. Martin Steblovnik. Soba je bila odeta v črnilo, okrašena z državno in narodno trobojnico, sredi katerih je bila slika dr. Korošca, obdana z zelenjem in žalnim trakom. Isti dan popoldne je imelo spomin v društveni dvorani Prosvetno društvo. Žalni govor je imel društveni predsednik. Slava našemu velikemu očetu, nesmrtnemu dr. Korošču!

Saleška dolina

Škale. V času, ko so mnoge družine razbite in žalostne, smo obhajali 25. nov. v Plešivcu prelep in vesel družinski praznik, zlat jubilej spoštovanih zakoncev Jožefa in Helene Pirnat. Pred cerkvijo ob slavoloku sta ju pozdravili dve vnučinki s primernima deklamacijama, v cerkvi pa ju je postavil gospod župnik mnogoštevilnim udeležencem v prelep zgled krščanskih staršev. Ni sta se hala blagoslova otrok. Izmed 15 sta jih zredila in spravila h kruhu 12, bodisi da so poročni, bodisi da so v službah ali doma. Trije so umrli v najnežnejši dobi in so tudi pri dobrem. Zato sta pa bila deležna tudi blagoslova božjega tako pri otrocih kakor tudi pri gospodarstvu. Vsi otroci jih spoštujejo in ljubijo in imajo poročni otroci zopet mnogoštevilne, ljubke in pridne otroke. Lepo Dolarjevo domačijo sta plačala v dveh letih, mnogo nanovo pozidala in popravila in leta 1923. izročila najstarejšemu sinu Jožefu brez dolga in v najlepšem stanju. In ni čuda. Saj se je po stari slovenski navadi po večerih pogosto oglašala molitev sv. rožnega venca, nedeljo sta posvečala Bogu in oče je kot član Apostolvstva mož v mesečnih sv. obhajilih krepil dušo za borbe življenja, ki so prišle, pa sta jih bogu vdano prenesla in v zaupanju na Boga pre-

magala. Zato so se zbrali vsi otroci razen enega, ki je v bolnišnici, v veseljem razpoloženju na domu svojih dobrih staršev, da jim pokažejo svojo hvaležnost, vsem udeležencem cerkvene slovesnosti pa bo ostala zlata poroka Dolarjevih staršev v neizbrisnem spominu. Zlatoporočenecema, ki sta še čila in zdrava, naj da dobri Bog še mnogo zdravih in srečnih dni do biserne poroke!

Laški okraj

Laško. Kar zastal nam je dih, ko smo slišali, da nas je zapustil naš narodni voditelj in rešitelj dr. Anton Korošec. Vse se je zalostilo, vse solzilo. Zavihrale so žalne zastave skoraj na vseh poslopijih. V lepem številu smo se udeležili (kar 60) pogreba v Ljubljani in tam molili za pokoj njegovi duši ter za milost dobrega voditelja. Oni pa, ki niso mogli v Ljubljano, so se doma udeležili žalne maše zadušnice. O Bog, daj mu, da v miru počiva, novemu voditelju dr. Kulovcu daj pa moč, da nadaljuje započeto delo pokojnika. Slava Korošču. — Hranilnica in posojilnica v Laškem je na svoji žalni seji dne 18. decembra t. l. sklenila, da namesto venca na grob polt. g. dr. Antona Korošca podeli podpore: Uniji za zaščito otrok v Laškem 250 din ter za nakup obutev revnim otrokom na šolah pri Sv. Miklavžu, Sv. Jederti in v Gornji Rečici, vsaki po 175 din, skupaj 525 din.

Sv. Rupert nad Laškim. Staro leto se posavlja z nenavadno hudim mrazom, a vendar smo se tisti teden pred Božičem veliko gibal in marširali opravili: imeli smo od 15. do 22. decembra ljudski misijon; vodili so ga gg. lazaristi od sv. Jožefa nad Celjem. Prve dni smo res nekoliko omahovali, češ, kako naj v tem silnem mrazu obiskujemo mrzlo cerkev; a ko smo gledali in poslušali gospode misijonarje, s koliko vnmemo in vztrajnostjo so nas poučevali, opominjali in bodrili za vse dobro, pa smo se tudi mi vneli in tako premagali z notranjim ognjem zunanji mraz. Ljudstvo se je sv. opravil udeleževalo ves teden s hvalevredno stanovitnostjo, božja miza je bila vsak dan naravnost oblegana. Le nekaj izkoreninjenec se je izogibalo cerkve tiste dni, vsi drugi so prišli. Iskreno smo se pri slovesu v nedeljo, dne 22. decembra, zahvalili gg. misijonarjem pod vodstvom g. superiorja Flisa za njihov velik trud in požrtvovalnost. Misijonarji so misijon končali, mi pa ga hočemo začeti in nadaljevati, tako smo trdno sklenili!

Zahvala.

O priliki bridke in težke izgube, ki je zadela našo ožjo in širjo domovino s smrtjo narodnega voditelja dr. Antona Korošca, je njegova rodbina prejela brezbroj sožalnih izjav iz Slovenije, Srbije in Hrvatske. Vsem tistim, ki so nas podprli s sožaljem in izrazom tolažbe ob pretežkem udarcu, ki je posebno bridko zadela nas, ki tvorimo njegovo ožjo rodbino, sporočimo tem potem svojo najsrčnejšo zahvalo. Slava spominu dr. Antona Korošca! — Sv. Jurij ob Ščavnici, 28. decembra 1940. — Mica, rojena Korošec, Jakob, Ivan in Jožef Sinko.

vajoča deklica, ki je držala v eni roki bič, v drugi pa vajeti.

Veselo pevko je presenetil pogled na praznično oblečeno vojaško četico tako, da je nehote zadržala konja. Lepa domačinka in tuji so se spogledovali nekaj časa, preden se je dotaknilo voznice vprašanje:

»Dekle, naj te kličejo kakor koli, povej nam, kod je treba zaviti v Vrhov dol do vinograda mariborskega mestnega sodnika?«

Nagovorjena je nagajivo nagnila z »mogočnim krogom temnolasih kit obkroženo glavico, se na lahno nasmešnila in pokazala z bičem v smeri ob potoku, iz katere je ona priropotala z vozom.

Krdelce se ni dalo odpraviti s kratkim pokazanjem, ampak je obstopilo deklica, ki ni pobesil rajsko srečo odsevajočih plavih oči, ampak je korajžno pogledal neznanec pod brke z neizgovorjenim pozivom: Le vprašajte, bom že odgovarjala!

Častnika sta se zagledala od blizu v srečanje ob potoku, preden je nadaljeval Janez:

»Kam, Mica, v globoki kadi in kar sama?«

Dekliški odgovor je otvoril zvonek smešek in že ji je zapelo iz grla:

»Jutri bomo trgali v vinogradu in peljem zamakati kad v globoki tolmun potoka, ki je v gozdu proti Dravi.« Trije tuji so skočili s konj, eden je pograbil vajeti